

Goudkorrelmos

De oudste duinen van Goeree deels omgeploegd

TEKST ROLF ROOS FOTO RON POOT

Vanaf ca 800 na Chr. liggen ze hier al, op de oude neus van het eiland Goeree, de Westduinen. Onder omwonenden en liefhebbers bekend als 'hobbelwei', een koosnaam voor de al eeuwen met vee beweidde duingraslanden. Wel 160 hectare groot, met veel botanische schatten: op de hellingen droog duingrasland met zandblauwtje en buntgras, in de laagtes kleine maar zeldzame soorten als veldgentiaan en herfstschroeforchis, tientallen mossoorten, waaronder goudkorrelmossen. Nooit van gehoord? Zo bijzonder zijn ze dus.

Er zijn geen wetenschappelijke rapportages over achteruitgang in dit gebied. Toch heeft de terreinbeheerder, Het Zuid-Hollands Landschap (ZHL), met veel machinaal geweld en tegen hoge kosten een 'herstelplan' uitgevoerd. Het resultaat: kale bodems in valleien en deels omgeploegde hellingen. Dat dit op deze schaal goed zou zijn voor de biodiversiteit valt niet uit te leggen. Zie verder de blog op duinenenmensen.nl. Duinkenners zoals Dick Kerkhof (voormalig ecooloog bij ZHL) en Joop Mourik (duinonderzoeker) zijn op zich niet tegen een stukje plaggen om te kijken of dat helpt, maar de schaal waarop hier een zeer oud landschap is omgezet is ongekend. Paddenstoelenkenner Leo Jalink onderstreept dat lokaal maaien van een verruigde vallei zinvol kan zijn, maar memoreert dat oude ongestoorde bodems zeer rijk kunnen zijn aan paddenstoelen (o.a. wasplaten). Mycoloog Eef Arnolds beschreef in 2015 dat de Westduinen in dat opzicht tot de beste terreinen in ons land behoren.

Paddenstoelenkenner Leo Jalink onderstreept dat lokaal maaien van een verruigde vallei zinvol kan zijn

Weet men wel wat hier nodeloos aan biodiversiteit is omgeploegd en weggeschraapt? We vroegen het na bij ZHL maar kregen geen antwoord. De botanische rijkdom is bekend, maar de rijkdom aan insecten is hier nog nauwelijks in kaart gebracht. Van grote verruiging en vergrassing was geen sprake, hooguit hier en daar een hoekje met ruigte. Poelen mochten best worden uitgebaggerd, maar helaas: de bagger werd niet afgevoerd maar op de oevers gedeponneerd en bedolf zo zeldzame soorten. Los van dit alles werkt de beheerder in de Westduinen deels met schapen, terwijl aan het positieve effect van schapen sterk wordt getwijfeld. Begrazing door koeien en paarden, in lage dichtheid, dat is hier al eeuwen gebruik. Wellicht eerst het beheer evalueren voor er een vlucht voorwaarts wordt genomen. Was er om een of andere reden geld teveel? Interessant is dat een gemeente die de bouw van een nieuw schuurtje aan banden legt, geen enkele grip had op deze goedbedoelde kaalslag. En waarom geven de voorlichters en regiobeheerders van het Landschap niet thuis als je om informatie vraagt? Aan terreinbeheerders als Zuid-Hollands Landschap is zorg en beheer van natuur opgedragen. De natuur is niet van hen maar van de natuur zelf. Beheerders moeten het vooraf precies uitleggen als ze diep ingrijpen in zo'n oude tere huid als die van de Westduinen. Willen ze daarbij onze steun, dan is zorgvuldig omgaan met wat hen aan oud landschap is toevertrouwd wel een eerste vereiste.

MEER LEZEN:

<https://duinenenmensen.nl/goed-fout-in-de-westduinen-goeree/>
Meer beeld om te downloaden: <https://duinenenmensen.nl/beeld-graafwerk-westduinen-2025-rechtenvrij/>
(bron: duinenenmensen.nl tenzij anders vermeld)

Westduinen-goeree-graafwerk-sept. 2025
Zandweg

Naschrift redactie

Op 9 oktober hebben de duinconsulenten van Stichting Duinbehoud op Goeree (Krijn Tanis) en Schouwen (John Beijersbergen) een bezoek gebracht aan de Westduinen om de uitvoering van de werken te bekijken. Zij hebben moeten vaststellen, zoals vermeld in bovenstaand artikel, dat op grootschalige wijze onder de noemer van natuurherstel aantasting van natuur en landschap onder verantwoordelijkheid van Stichting Het Zuid-Hollands Landschap (ZHL) heeft plaatsgevonden. Dit vraagt om uitleg van het ZHL over hoe de planvorming en de (slordige) uitvoering met zo weinig respect voor het eeuwenoude duinlandschap heeft kunnen gebeuren. Met medewerkers van ZHL en de Stichting Duinbehoud te Leiden zal hiertoe binnenkort overleg worden gevoerd en tekst en uitleg worden gegeven. In een tijd waarin zo veel kennis is vergaard over de ecologie van het duin en ervaring is opgedaan met natuurherstel in de duinen, is een misser als deze niet te bevatten. In plaats van natuurherstel is voor veel geld grote schade aangericht aan het duingebied, waarvan de littekens lang, zo niet altijd, zichtbaar zullen blijven.